

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

620 / 2.2.2026

Adresa nr. 620 / 17143/2025 din data de 02.02.2026

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV 6417 din 17.11.2025, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (b576/10.11.2025)*, în vederea avizării, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 27.01.2026 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „*acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”, comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

Analizând propunerea legislativă, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat că o serie de propuneri de modificare sau completare ale Codului de procedură penală sunt oportune și pot fi adoptate, astfel cum au fost formulate. Totuși, în legătură cu unele dintre acestea au fost formulate o serie de observații, care derivă din necesitatea respectării regulilor de tehnică legislativă și din rațiuni vizând acuratețea juridică a modificărilor propuse.

În egală măsură, s-a apreciat că unele propuneri trebuie reanalizate, având în vedere că pot ridica probleme de constituționalitate ori nu sunt corect integrate și corelate cu alte dispoziții *de lege lata* ori chiar propuse prin prezenta propunere legislativă.

În concret, comisia a reținut următoarele:

1. În ceea ce privește modificarea propusă la art. 36 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, comisia a reținut că schimbarea competenței materiale a instanțelor (și, pe cale de consecință, a parchetelor) se situează în marja de apreciere a legiuitorului.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

2. Referitor la propunerea de completare a art. 43 din Codul de procedură penală cu un nou alineat, respectiv alin. (4), s-a reținut că, potrivit propunerii legislative, reunirea cauzelor ar urma să se aplice și în procedura camerei preliminară (cu excepția situației în care cauzele se află în calea de atac a contestației formulate împotriva încheierilor care se pot pronunța în cameră preliminară).

Comisia a apreciat oportună această modificare, având în vedere că necesitatea reunirii cauzelor se poate ivi încă din camera preliminară, iar din formularea folosită de art. 43 din Codul de procedură penală „Instanța dispune reunirea cauzelor (...)”, respectiv „Instanța poate dispune reunirea cauzelor (...)” reiese că reunirea cauzelor se poate dispune, *de lege lata*, doar în situațiile în care acestea se află în faza judecării în fond sau în apel.

3. Cu privire la propunerea de completare a art. 46 din Codul de procedură penală cu un nou alineat, respectiv alin. (3), s-a reținut că, *de lege lata*, art. 346 din Codul de procedură penală prevede în mod limitativ soluțiile pe care le poate pronunța judecătorul de cameră preliminară, nefiind astfel posibilă o *restituire parțială* a cauzei la procuror.

În anumite cauze, dacă judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale urmăririi penale sau ale actului de sesizare doar cu privire la anumite fapte/anumiți inculpați, soluția disjungerii cauzei și restituirea la parchet doar pentru unele dintre infracțiuni sau numai pentru unii inculpați și începerea judecării pentru celelalte fapte/ceilalți inculpați este o soluție care conduce la judecarea cu celeritate a cauzelor complexe.

4. Cât privește propunerea de modificare a art. 50 alin. (2) din Codul de procedură penală, s-a apreciat că aceasta nu se impune, având în vedere că menținerea necondiționată a unor probe administrate, acte îndeplinite ori măsuri dispuse de instanța superioară celei competente poate fi criticabilă, în contextul unor neregularități procedurale (de exemplu, administrarea unor probe în condiții de nulitate absolută).

5. Cu referire la propunerile de modificare și completare a art. 81 din Codul de procedură penală, s-au reținut următoarele:

Propunerea de modificare a art. 81 alin. (1) lit. a¹) și propunerea de introducere la art. 81 alin. (1) a literei h¹) sunt oportune și pot fi adoptate, astfel cum au fost propuse.

Prin propunerea de modificare a art. 81 alin. (1) lit. e) și g²), care a fost corelată cu propunerea de modificare a 329 alin. (2) și a art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală, persoanei vătămate ar urma să i se comunice rechizitoriul sau, după caz, traducerea autorizată a acestuia în procedura de cameră preliminară.

De lege lata, rechizitoriul sau, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică în camera preliminară doar inculpatului (potrivit art. 344 din Codul de procedură penală), persoana vătămată și celelalte părți putând avea acces la dosarul cauzei.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

În expunerea de motive, modificarea este justificată de necesitatea unei simetrii între drepturile persoanei vătămate și cele ale inculpatului, arătându-se că victima infracțiunii este plasată într-o poziție marginală, neputând cunoaște conținutul rechizitoriului decât prin consultarea dosarului, pe cheltuiala proprie.

Soluția legislativă actuală nu contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 24 alin. (1) din Constituția României, republicată, referitor la dreptul la apărare sau art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil, astfel cum a statuat instanța de control constituțional în mod constant în jurisprudența sa.

Comisia a indicat ultima decizie a Curții Constituționale cu privire la acest aspect, nr. 432 din 24 septembrie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură penală, care reia o jurisprudență constantă a instanței de control constituțional în același sens (Decizia nr.593 din 30 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1100 din 18 noiembrie 2021, Decizia nr. 764 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 6 martie 2020, și Decizia nr.762 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.237 din 24 martie 2020).

„(...) Curtea a statuat că împrejurarea potrivit căreia numai inculpatului i se comunică o copie certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia nu echivalează cu afectarea dreptului la un proces echitabil ori cu înfrângerea egalității cetățenilor în fața legii, deoarece este firesc ca actul de inculpare să fie comunicat doar persoanei vizate. De altfel, art. 6 paragraful 3 lit. a) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale obligă statele să respecte dreptul oricărui acuzat, indiferent că este privat sau nu de libertate, de a fi informat în cel mai scurt timp asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa. Potrivit art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală, rechizitoriul reprezintă actul de sesizare a instanței de judecată, acesta limitându-se la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală, potrivit art. 328 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură penală, și, întrucât prin rechizitoriu se formulează o acuzație în materie penală, acesta se comunică persoanei astfel acuzate. Totodată, prin Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014, Curtea a apreciat că, din perspectiva principiului contradictorialității, atât părții civile, cât și părții responsabile civilmente trebuie să li se acorde aceleași drepturi ca și inculpatului (paragraful 49), așa încât, odată citate, partea civilă și partea responsabilă civilmente iau cunoștință despre desfășurarea procedurii în fața judecătorului de cameră preliminară și au dreptul să consulte toate documentele existente în dosarul cauzei, inclusiv rechizitoriul, fiindu-le

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

asigurate, în acest fel, toate drepturile și garanțiile procesuale pe care dreptul la un proces echitabil le presupune în faza procesuală analizată.”

Astfel, deși modificarea propusă intră în marja de apreciere a legiuitorului, trebuie avute în vedere cheltuielile suportate de stat pentru comunicarea rechizitoriului, mai ales în situațiile în care este necesară traducerea acestuia ori în cauzele în care există un număr foarte ridicat de persoane vătămate.

Obligativitatea comunicării rechizitoriului către persoanele vătămate în cauzele complexe poate conduce și la întârzieri semnificative în soluționarea fazei camerei preliminare, având în vedere necesitatea îndeplinirii, potrivit legii, a procedurii de comunicare către un număr – câteodată semnificativ – de persoane.

În aceste ipoteze nici art. 80 din Codul de procedură penală nu constituie o soluție de natură să conducă la o procedură mai rapidă de comunicare, având în vedere observațiile formulate la art. 344 alin. (2¹).

Nu în ultimul rând, cheltuielile efectuate cu ocazia xerocopierii actului de sesizare intră în categoria cheltuielilor judiciare pe care persoana vătămată le poate recupera de la inculpat, în condițiile art. 276 din Codul de procedură penală.

6. În ceea ce privește propunerile de modificare a art. 83 din Codul de procedură penală, s-au reținut următoarele:

În expunerea de motive, propunerea de modificare este întemeiată pe dispozițiile art. 3 din *Directiva 2010/64/UE A Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale*, care instituie norme privind dreptul la interpretare și la traducere în cadrul procedurilor penale și al procedurilor de executare a unui mandat european de arestare.

Art. 3 din Directivă - *Dreptul la traducerea documentelor esențiale*, are următorul conținut:

„(1) Statele membre se asigură că persoanelor suspectate sau acuzate, care nu înțeleg limba în care se desfășoară procedurile penale respective, li se furnizează într-un interval rezonabil de timp traducerea scrisă a tuturor documentelor esențiale pentru a se garanta faptul că respectivele persoane pot să își exercite dreptul la apărare și pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor.

(2) Documentele esențiale includ orice decizie de privare de libertate a unei persoane, orice rechizitoriu sau act de inculpare și orice hotărâre judecătorească.

(3) Autoritățile competente decid în fiecare caz în parte dacă mai există și alte documente esențiale. Persoanele suspectate sau acuzate sau avocații acestora pot înainta o cerere motivată în acest scop.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

(4) *Nu se impune obligația de a traduce acele părți din documentele esențiale care nu sunt relevante pentru obiectivul de a permite persoanelor suspectate sau acuzate să cunoască cazul instrumentat împotriva lor.*

(5) *Statele membre se asigură că, în conformitate cu procedurile din legislația națională, persoanele suspectate sau acuzate au dreptul să exercite o cale de atac împotriva oricărei decizii care dispune că nu este necesară traducerea documentelor sau a unor părți din acestea și că, atunci când s-a asigurat traducerea, respectivele persoane au posibilitatea de a reclama faptul că traducerea nu este de o calitate suficientă pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor.*

(6) *În cadrul procedurilor de executare a unui mandat european de arestare, statul membru de executare se asigură că autoritățile sale competente asigură traducerea scrisă a acestui document oricărei persoane supuse unei asemenea proceduri, care nu înțelege limba în care este redactat mandatul european de arestare sau limba în care acesta a fost tradus de către statul membru emitent.*

(7) ***Prin derogare de la normele generale instituite în alineatele (1), (2), (3) și (6), o traducere orală sau un rezumat oral al documentelor esențiale pot fi furnizate în locul unei traduceri scrise, cu condiția ca o astfel de traducere orală sau rezumat oral să nu prejudicieze caracterul echitabil al procedurilor.***

(8) *Orice renunțare la dreptul de a avea o traducere a documentelor menționate în prezentul articol trebuie să facă obiectul cerinței că persoanele suspectate sau acuzate să fi beneficiat anterior de asistență juridică și să fi fost informate pe deplin în legătură cu consecințele renunțării lor sau ca renunțarea să fi fost neechivocă și făcută în mod voluntar.*

(9) *Traducerea furnizată în temeiul prezentului articol trebuie să fie de o calitate suficientă să garanteze caracterul echitabil al procedurilor, în special prin garantarea faptului că persoanele suspectate sau acuzate cunosc cazul instrumentat împotriva lor și pot să își exercite dreptul la apărare.”*

Prealabil, s-a arătat că dreptul părților ori persoanei vătămate care nu înțeleg limba română, de a li se comunica hotărârea sau, după caz, minuta într-o limbă pe care o înțeleg este reglementat de art. 407 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală.

De asemenea, dreptul inculpatului de a i se comunica rechizitoriul, sau după caz, o traducere autorizată a acestuia este prevăzut de art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Propunerea de a comunica inculpatului *traducerea oricărei decizii de privare de libertate a acestuia, și, la cerere, traducerea altor acte de procedură esențiale, stabilite de organul judiciar, cu excepția acelor părți din documentele esențiale care nu sunt relevante pentru acuzația formulată împotriva sa este preluată din art. 3 din Directiva 2010/64/UE A Parlamentului*

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale.

Art. 3 din Directivă nu impune însă întotdeauna o traducere scrisă a acestor documente, alineatul (7) al acestui articol prevăzând că o traducere orală sau un rezumat oral al documentelor esențiale pot fi furnizate în locul unei traduceri scrise, cu condiția ca o astfel de traducere orală sau rezumat oral să nu prejudicieze caracterul echitabil al procedurilor. Or, în temeiul art. 12 din Codul de procedură penală, inculpatului (și altor părți sau subiecți procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima) li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. Mai mult, în cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei alte cereri ce ține de soluționarea cauzei.

În consecință, deși extinderea sferei actelor care ar trebui comunicate traduse părților și persoanei vătămate ține de opțiunea legiuitorului, trebuie avute în vedere cheltuielile aferente acestor traduceri și timpul necesar realizării acestora, mai ales în cazul hotărârilor care vizează măsurile preventive, întrucât căile de atac se soluționează, în unele cazuri, într-un anumit interval de timp determinat, înainte de expirarea duratei măsurii preventive dispuse inițial.

Nu în ultimul rând, sintagma „*traducerea altor acte de procedură esențiale, stabilite de organul judiciar*”, preluată *ad literam* din Directivă, poate avea un caracter imprevizibil și neclar, susceptibil de numeroase interpretări, contrar normelor de tehnică legislativă care ar trebui să caracterizeze orice demers legislativ.

7. Prin propunerile de modificare a art. 107 din Codul de procedură penală organul judiciar va adresa suspectului sau a inculpatului întrebări cu privire la numărul de telefon, adresa de poștă electronică sau datele de contact în orice alt sistem de mesagerie electronică la care dorește să îi fie comunicate actele de procedură, precum și orice alte date de contact la care pot fi trimise citațiile prin mijloace ce asigură transmiterea textului, inclusiv conturile din rețelele sociale.

Această modificare a art. 107 din Codul de procedură penală este oportună, fiind corelată cu propunerea de modificare a art. 257 din Codul de procedură penală privind modul de citare, analizată mai jos.

8. Referitor la propunerile de modificare a art. 111 din Codul de procedură penală, comisia a reținut că, *de lege lata*, drepturile persoanei vătămate, cuprinse în art. 81 alin. (1) din Codul de procedură nu sunt corelate cu drepturile pe care organul judiciar le aduce la cunoștința persoanei vătămate, prevăzute în art. 111 din Codul de procedură penală. Astfel, deși în art. 81

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

alin. (1) este prevăzut dreptul persoanei vătămate de a adresa întrebări inculpatului, martorilor și experților [art. 81 alin. (1) lit. g)], dreptul de a consulta dosarul [art. 81 alin. (1) lit. e)], dreptul de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale a cauzei [art. 81 alin. (1) lit. c)], dreptul de a i se comunica o copie a oricărei soluții de netrimitere în judecată [art. 81 alin. (1) lit. g²)], acestea nu se regăsesc în mod corelativ și în conținutul art. 111 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Neconcordanța existentă *de lege lata* este în mod just remediată prin propunerea de modificare a art. 111 alin. (2) lit. c) și – parțial – lit. d) din Codul de procedură penală.

În ceea ce privește dreptul persoanei vătămate de a i se comunica rechizitoriul, respectiv a unei traduceri a acestuia, care se regăsește în cuprinsul propunerii de modificare a art. 111 alin. (2) lit. d) și în art. 111 alin. (2¹) din Codul de procedură penală, comisia a formulat aceleași observații ca cele privind art. 81 alin. (1) lit. e) și g²) din Codul de procedură penală.

Totodată, comisia a apreciat că celelalte propuneri de modificare ale art. 111 din Codul de procedură penală pot fi adoptate în forma propusă.

9. Cu privire la propunerea de introducere în Codul de procedură penală a art. 128¹, comisia a reținut că se propune reglementarea unei proceduri de acordare a statutului de *martor amenințat* „după judecarea procesului” (n.n. – pentru rigurozitate juridică, s-a propus a se face referire la *rămânerea definitivă a hotărârii*).

De lege lata, art. 125 – art. 129 din Codul de procedură penală reglementează procedura de acordare a statutului de martor amenințat de către procuror, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în cursul procedurii de cameră preliminară, respectiv de către instanță, în cursul judecății.

Totodată, art. 128 alin. (7) teza finală din Codul de procedură penală prevede: „*Dacă protecția martorului este necesară și după rămânerea definitivă a hotărârii, sunt aplicabile dispozițiile legii speciale.*” Legea specială la care face trimitere Codul de procedură penală este Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care însă nu include dispoziții privind protecția martorului după rămânerea definitivă a hotărârii.

Astfel, dispozițiile propuse sunt oportune, însă comisia a apreciat că ar trebui analizat dacă, în condițiile reglementării acestei proceduri în Codul de procedură penală, art. 128 alin. (7) teza finală nu ar trebui abrogat.

Mai mult, în cuprinsul art. 128¹ alin. (4) teza finală trebuie făcută trimitere la prevederile art. 128 alin. (5) – (8), iar nu la prevederile art. 128 alin. (4) – (8). S-a avut în vedere că art. 128 alin. (4) prevede că „*cererea se soluționează în camera de consiliu, fără participarea persoanei care a formulat cererea*”, mențiune care se regăsește deja în cuprinsul art. 128¹ alin. (4) teza I.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

10. Prin propunerea de completare a art. 130 alin. (1) din Codul de procedură penală cu o nouă literă, respectiv lit. c), se introduce, în mod oportun, în categoria martorilor vulnerabili, victima unei infracțiuni prevăzute la art. 113 alin. (2), dar care nu participă în procesul penal în calitate de persoană vătămată, respectiv: *victimele copii, victimele care sunt în relație de dependență față de autorul infracțiunii, victimele terorismului, ale criminalității organizate, ale traficului de persoane, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau ale exploataării, victimele infracțiunilor săvârșite din ură și victimele afectate de o infracțiune din cauza prejudcăților sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale, victimele cu dizabilități, precum și victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii.*

Totodată, s-a apreciat oportună propunerea de introducere la art. 130 din Codul de procedură penală, după alineatul (3), a unui nou alineat, respectiv alin. (4).

11. Cu privire la propunerile de modificare a art. 168 din Codul de procedură penală, deși comisia nu a exclus *de plano* propunerea de abrogare a art. 168 alin. (11), a apreciat că aceasta ar trebui temeinic motivată, pentru că ar avea ca efect înlăturarea unei garanții pe care reglementarea actuală o prevede în favoarea persoanei private de libertate.

În legătură cu argumentele din expunerea de motive, propunerea de abrogare a art. 168 alin. (11) este criticabilă din perspectiva faptului că percheziția informatică nu este o expertiză, ci o percheziție, context în care apare explicabilă orientarea *de lege lata* de a consacra o asemănare a instituției percheziției informatice cu cea a percheziției domiciliare.

12. Propunerile de modificare a art. 229 alin. (1) din Codul de procedură penală au fost considerate oportune, având în vedere noile măsuri de ocrotire a majorului prin consiliere judiciară și tutelă specială, introduse în Codul civil prin Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative.

13. Propunerea de completare a art. 242 din Codul de procedură penală cu un nou alineat, respectiv alin. (3¹) a fost considerată oportună, fiind de altfel în acord cu soluțiile din practica judiciară.

Pentru rigoare legislativă, având în vedere că situația reglementată poate fi incidentă nu numai atunci când există o măsură *dispusă* pentru prima dată în cauză, ci și când măsura este *prelungită* (în cursul urmăririi penale) sau *menținută* (în camera preliminară sau în faza judecății), s-a propus reformularea alin. (3¹) al art. 242 în sensul următor:

„În cazul în care cererea privind revocarea sau înlocuirea măsurii preventive a fost respinsă, în situațiile prevăzute la alin. (1) — (3), o nouă cerere de revocare sau înlocuire a măsurii preventive în intervalul de timp rămas până la expirarea duratei măsurii preventive în curs poate

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

fi formulată doar dacă există temeiuri noi, care nu au fost avute în vedere la soluționarea cererii anterioare.”

14. Cu privire la propunerile de modificare a art. 257 din Codul de procedură penală s-au reținut următoarele:

Modificarea propusă la alineatul (2) art. 257 din Codul de procedură penală este oportună, comunicarea citațiilor și a actelor de procedură urmând a se realiza și prin intermediul organelor de poliție sau al altor organe de ordine publică.

În ceea ce privește propunerea de modificare a alineatului (5) al art. 257, deși modalitatea citării prin intermediul poștei electronice sau prin orice alt sistem de mesagerie electronică se poate dovedi mult mai eficientă decât citarea prin poștă sau agent procedural, s-a apreciat că ar trebui să existe în continuare acordul persoanei pentru citarea în această modalitate, având în vedere că pot exista impedimente tehnice sau de altă natură care pot împiedica persoana vizată să aibă acces la poșta electronică/sistemul de mesagerie electronică.

Propunerea de introducere a alineatului (5¹) este oportună, reglementându-se o modalitate subsidiară de citare a persoanei, prin orice alte mijloace ce asigură transmiterea textului către destinatar, dar fără a fi accesibil publicului, inclusiv prin conturi din rețelele sociale ale persoanei citate, în cazul în care citarea nu se poate realiza prin modalitățile clasice de citare.

Comisia a apreciat că introducerea alineatului (9) la art. 257 nu este necesară, întrucât dispozițiile propuse se regăsesc în legea specială, respectiv în art. 35³ din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, care a fost introdus prin Legea nr. 272/2024 de la data de 8 noiembrie 2024.

15. Prin propunerea de modificare a art. 259 alin. (13) din Codul de procedură penală, comisia a constatat că citarea prin intermediul poștei electronice sau al unui sistem de mesagerie electronică se face la adresa electronică ori la coordonatele care au fost indicate organului judiciar, chiar dacă persoana citată nu și-a dat acordul pentru citarea în această modalitate.

Comisia a reiterat aceleași observații ca cele vizând art. 257 alin. (5), apreciind că ar trebui să existe în continuare acordul persoanei pentru citarea în această modalitate, având în vedere că pot exista impedimente tehnice sau de altă natură care pot împiedica persoana vizată să aibă acces la poșta electronică/sistemul de mesagerie electronică.

16. Propunerea de introducere la art. 260 a unui nou alineat, respectiv alin. (5¹) a fost considerată oportună, cu excepția mențiunii „(...) și face dovada până la stabilirea săvârșirii infracțiunii de fals intelectual la întocmirea acestuia”, care nu este necesară.

S-a avut în vedere că în toate situațiile, nu doar în cea reglementată la art. 260 alin. (5¹), procesul-verbal întocmit de persoana însărcinată cu îndeplinirea procedurii de citare face dovada până la stabilirea săvârșirii infracțiunii de fals intelectual la întocmirea acestuia.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

17. Propunerea de modificare a art. 261 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost considerată oportună, comisia constatând că se remediază astfel o inconsecvență semnalată și în doctrina și practica judiciară, având în vedere că nu este posibilă afișarea citației, care se transmite în plic închis, agentul procedural afișând înștiințarea.

Comisia a apreciat că aceeași modificare ar trebui să vizeze și art. 260 alin. (3), care prevede, similar art. 261 alin. (5), că *în cazul în care scrisoarea recomandată prin care se citează un suspect sau inculpat care locuiește în străinătate nu poate fi înmănată, precum și în cazul în care statul destinatarului nu permite citarea prin poștă, citația se va afișa la sediul parchetului sau al instanței, după caz.* Și în acest caz, art. 260 alin. (3) ar trebui modificat în sensul că agentul procedural va afișa înștiințarea, nu citația.

18. În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 281 din Codul de procedură penală, s-au formulat următoarele observații:

Propunerea de modificare a art. 281 alin. (1), lit. b¹) ridică probleme de conformitate cu Legea fundamentală, pentru motivele ce urmează a fi în continuare expuse.

Inițial, încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei a organului de urmărire penală a fost reglementată în Codul de procedură penală ca un caz de nulitate relativă.

Prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.

Ulterior, în Decizia nr. din 12 octombrie 2018, în cadrul unui control *a priori* privind Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„753. Or, eliminarea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală permite aplicarea în procesul penal a unui criteriu subiectiv de apreciere din partea organului de urmărire penală. Astfel, prin nereglementarea unei sancțiuni adecvate în cazul nerespectării de către organul de urmărire penală a competenței sale materiale și după calitatea persoanei, legiuitorul a creat premisa aplicării aleatorii a normelor de competență pe care le-a adoptat.

754. Cu alte cuvinte, statuând că buna desfășurare a activității organelor judiciare impune respectarea fermă a competenței lor materiale și după calitatea persoanei, cu

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

înlăturarea oricărei posibilități de aplicare aleatorie, Curtea a impus respectarea competenței materiale și după calitatea persoanei, atât a organelor judiciare superioare, cât și a celor inferioare.

755. Totodată, Curtea a constatat că dovedirea unei vătămări a drepturilor unei persoane exclusiv prin nerespectarea de către organul de urmărire penală a dispozițiilor referitoare la competența după materie și după persoană se transformă într-o probă greu de realizat de către cel interesat, ce echivalează, în fapt, cu o veritabilă probatio diabolica și, implicit, determină încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil. Tocmai de aceea legiuitorul codurilor de procedură penală anterioare a prevăzut sub sancțiunea nulității absolute nerespectarea normelor de competență materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, vătămarea procesuală fiind, în această situație, prezumată iuris et de iure.

756. Având în vedere considerentele deciziei Curții Constituționale, legiuitorul a complinit omisiunea legislativă care a generat neconstituționalitatea art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, completând textul de lege cu ipoteza încălcării normelor procesuale referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, atunci când urmărirea penală a fost efectuată de un organ necompetent după materie sau calitatea persoanei. Noua dispoziție transpune astfel decizia Curții, act jurisdicțional cu caracter general obligatoriu, în acord cu dispozițiile constituționale ale art. 147.

757. În concluzie, Curtea apreciază că obiecția de neconstituționalitate, așa cum a fost formulată, intră în contradicție cu considerentele Deciziei nr. 302 din 4 mai 2017. De altfel, situația invocată de autorii obiecției în critica formulată, conform căreia este nejustificată sancționarea cu nulitatea absolută a actelor efectuate de un organ de urmărire ierarhic superior celui care avea competența de a efectua urmărirea penală, își găsește răspuns în prevederile art.325 din Codul de procedură penală. Astfel, acest text prevede posibilitatea procurorilor din cadrul parchetului ierarhic superior de a prelua, în vederea urmăririi penale, cauze de competența parchetelor ierarhic inferioare prin dispoziția motivată a conducătorului parchetului ierarhic superior. Prin urmare, existența unei dispoziții a conducătorului parchetului ierarhic superior, întemeiată pe dispozițiile art. 325 din cod, face ca actele de urmărire efectuate ca urmare a preluării să nu fie lovite de nulitate.”

Prin Legea nr. 201/2023 a fost introdus la art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală litera b¹), fiind inclusă în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei a organului de urmărire penală.

În contextul deciziei instanței de control constituțional precitate, s-a apreciat că scoaterea din sfera nulităților absolute a încălcării dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, atunci când urmărirea

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

penală a fost efectuată sau supravegheată de un parchet superior celui legal competent face ca textul propus la art. 281 alin. (1) b¹) să fie afectat de un viciu de neconstituționalitate.

Având în vedere aceste aspecte, s-a apreciat că nu se impune nici completarea art. 281 cu alin. (1¹), nici modificarea art. 281 alin. (4).

În ceea ce privește propunerea de completare a art. 281 cu alin. (1¹), din modul de redactare al acestui alineat, coroborat cu propunerea de modificare a art. 281 alin. (1) lit. b¹), ar reieși că, în ipoteza în care Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau Direcția Națională Anticorupție efectuează urmărirea penală în cauze de competența parchetelor de pe lângă judecătorii, tribunale sau curți de apel, sancțiunea incidentă ar fi nulitatea relativă.

O astfel de soluție legislativă este contrară jurisprudenței Curții Constituționale [Decizia nr. 231 din 6 aprilie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, Decizia nr. 380 din 8 iunie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative].

Cu privire la propunerea de modificare a art. 281 alin. (1) lit. f), comisia a reținut că prin propunerea legislativă analizată încălcarea dispozițiilor privind asistarea de către avocat a persoanei vătămate și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie este scoasă din sfera nulităților absolute, acestea urmând a atrage sancțiunea nulității relative.

În expunerea de motive propunerea este justificată de consecințele negative asupra victimei infracțiunii, în favoarea căreia a fost instituită această sancțiune, arătându-se următoarele:

„Pentru nerespectarea reglementării nulității absolute, instituită în favoarea victimei infracțiunii, consecința a fost anularea actelor de urmărire penală și a probelor administrate (iar, într-o interpretare a practicii, a întregii urmăriri penale), astfel că se vătămă tocmai drepturile procesuale ale persoanei vătămate. În cazul în care persoana vătămată sau partea civilă nu a fost asistată de avocat pe parcursul urmăririi penale, printr-o încălcare a dispozițiilor legale referitoare la asistența juridică obligatorie a acestora, este necesar să se dea posibilitatea persoanei vătămate să solicite constatarea nulității relative cu indicarea unei vătămări sau să aprecieze dacă, pentru interesele sale, este oportună păstrarea actelor de urmărire penală și a probelor administrate. Același exercițiu de analiză a existenței vătămării și de identificare a rațiunii instituirii normei a cărei încălcare ar putea conduce la anularea actului de către partea care invocă

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

încălcarea normei trebuie să-l facă și organul judiciar. Similar, în fazele de cameră preliminară și de judecată, este oportun ca persoana vătămată și celelalte părți, asistate de avocatul desemnat chiar într-un moment ulterior, să aibă posibilitatea de a aprecia că se impune menținerea actelor.

În practică au existat situații în care au fost anulate toate actele efectuate în faza de urmărire penală ca urmare a constatării nulității absolute, deși interesul persoanei vătămate era să fie menținute actele și să nu fie reluată această fază procesuală.”

Situația invocată în expunerea de motive constituie o excepție, întrucât, de principiu, sancțiunea nulității absolute operează în favoarea persoanei protejate de norma legală încălcată.

În aceste condiții, soluția potrivită nu trebuie să conducă la eliminarea din categoria nulităților absolute a încălcării dispozițiilor privind asistarea de către avocat a persoanei vătămate, părții civile și persoanei responsabile civilmente și transformarea acesteia într-o nulitate relativă. O astfel de opțiune legislativă ar avea consecințe semnificative cu privire la momentul până la care poate fi invocată încălcarea, motiv pentru care ar trebui identificat un remediu chiar pentru situația particulară invocată.

Din această perspectivă, pentru a evita situațiile de natura celor prezentate în expunerea de motive, s-ar putea reglementa o dispoziție derogatorie de la regimul nulităților absolute, în sensul că încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 281 alin. (1) lit. f) poate fi invocată doar dacă este în interesul persoanei protejate de norma legală.

19. Cu privire la propunerea de modificare a art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, privind termenul în care poate fi invocată încălcarea dispozițiilor legale care atrag nulitatea relativă, având în vedere că aceasta se corelează cu propunerea de introducere a alin. (6) la art. 344, s-a făcut trimitere la observațiile formulate cu privire la acest din urmă text legal.

20. În ceea ce privește propunerea de completare a art. 283 alineatul (4) cu o nouă literă, lit. m¹), comisia a constatat că propunerea de introducere a unei noi abateri judiciare, care se poate sancționa cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei este o premieră în legislația procesual penală. S-a apreciat că eventualele disfuncționalități în activitatea organului de cercetare penală pot fi evaluate în cadrul procedurilor disciplinare sau în evaluările periodice, fiind excesivă reglementarea unei abateri judiciare în acest sens.

21. S-a apreciat oportună propunerea de modificare a art. 286 alin. (2), lit. e), prin completarea datelor pe care le conține ordonanța cu măsurile de protecție dispuse în cursul urmăririi penale, cu excepția situației în care menționarea acestora ar putea conduce la punerea în pericol a persoanei vătămate sau martorului.

Pentru acuratețea tehnicii legislative, comisia a apreciat necesară reformularea textului propus în sensul următor:

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„e) date referitoare la măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță cu caracter medical, măsurile preventive și măsurile de protecție luate în cursul urmăririi penale, cu excepția situației în care menționarea măsurilor de protecție ar putea conduce la punerea în pericol a persoanei vătămate sau martorului.”

22. Comisia a apreciat oportună **propunerea de modificare și completare a art. 289 din Codul de procedură penală**, care are în vedere următoarele aspecte: completarea datelor pe care trebuie să le conțină plângerea, ca modalitate de sesizare a organelor de urmărire penală; protejarea confidențialității datelor persoanei fizice, autor al unei plângeri penale [art. 289 alin. (2)]; protejarea persoanelor vulnerabile [art. 289 alin. (5¹)], protejarea minorilor [art. 289 alin. (8¹)].

23. Cu privire la propunerea de introducere a unui nou articol, respectiv art. 294², comisia a constatat că o dispoziție similară se regăsește și în *Propunerea legislativă pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced* (b541/29.10.2025), care a fost transmisă Consiliului Superior al Magistraturii prin adresa secretarului general al Senatului nr. XXXV 6028 din 03.11.2025.

Astfel, printre alte modificări, se propunea introducerea, după articolul 294¹, a unui articol nou, art. 294², cu următorul cuprins:

„Art. 294² - Luarea măsurilor de ocrotire în caz de deces al unei victime ca urmare a unei fapte prevăzute de legea penală

(1) Când sesizarea are ca obiect o infracțiune în urma căreia victima a decedat sau este inconștientă, organul de urmărire penală verifică dacă în ocrotirea acesteia se află un minor, o persoană căreia i s-a instituit tutela sau curatela, tutela specială sau consilierea judiciară ori o persoană care, din cauza vârstei, bolii sau altei cauze, are nevoie de ajutor și înștiințează autoritatea competentă, de îndată, în vederea luării măsurilor legale de ocrotire pentru persoana respectivă.

(2) În cazul victimei neidentificate prevederile alin. (1) se aplică de îndată după stabilirea identității acesteia.

(3) Obligația de înștiințare a autorității competente revine organului de urmărire penală și în alte cazuri în care, din pricina stării de sănătate fizică sau psihică a victimei, aceasta nu își poate îndeplini obligațiile față de persoanele prevăzute la alin. (1).

(4) Modul de îndeplinire a obligației de înștiințare a autorității competente, prevăzute la alin. (1) - (3), se consemnează într-un proces-verbal, care se păstrează în condiții de confidențialitate.”

Propunerea legislativă pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced (b541/29.10.2025) a fost analizată în ședința din data de 13.11.2025 a Comisiei nr. 1 -

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”, punctul de vedere al Consiliului Superior al Magistraturii fiind înaintat Senatului României, nefiind formulate observații cu privire la acest aspect.

24. Referitor la propunerile de modificare și completare a art. 306 din Codul de procedură penală, s-a reținut că reglementarea unui termen de cel mult 30, respectiv 60 de zile (în anumite cazuri) pentru ca organul de urmărire penală să se pronunțe asupra cererilor de administrare a probelor reprezintă opțiunea legiuitorului.

Pentru acuratețea tehnicii legislative, s-a propus reformularea alin. (4¹) al art. 306 în sensul următor:

*„(4¹) Dacă soluționarea cererii în termenul prevăzut la alin. (4) ar aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților, organul de urmărire penală poate amâna motivat soluționarea cererii pentru o perioadă de maximum 60 de zile, comunicând **acest fapt** părții sau subiectului procesual, în termenul de 30 de zile de la formularea acesteia.”*

25. Cu privire la propunerea de modificare a art. 328 din Codul de procedură penală, comisia a apreciat că aceasta este oportună, fiind necesară în vederea protejării persoanelor vulnerabile menționate.

26. În ceea ce privește modificările propuse la art. 329 din Codul de procedură penală, comisia a reținut că acestea se coroborează cu cele propuse la art. 81 alin. (1) lit. e), g²) și art. 344 alin. (2), sens în care s-a făcut trimitere la observațiile formulate cu privire la art. 81 alin. (1) lit. e), g²).

În plus, modificarea propusă la alineatul (3) al art. 329 nu se coroborează cu modificarea propusă la art. 344 alin. (2), întrucât persoana responsabilă civilmente este omisă în cuprinsul art. 329 alin. (3) din categoria părților cărora li se comunică o traducere autorizată a rechizitoriului. Comisia a reiterat însă că dispozițiile *de lege lata* cu privire la comunicarea rechizitoriului și, după caz, a unei traduceri autorizate a acestuia doar către inculpat nu prezintă probleme de constituționalitate, iar o soluție precum cea propusă prin prezenta inițiativă legislativă poate conduce la tergiversarea soluționării camerei preliminare în cauze complexe.

27. Referitor la propunerea de introducere a art. 331¹, s-a apreciat că nu este oportună, deoarece în situația în care procurorul face o astfel de constatare, acesta trebuie să dispună de urgență măsurile de protecție, iar nu să le propună judecătorului de cameră preliminară.

În plus, art. 331¹ alin. (1) nu reglementează procedura după care judecătorul de cameră preliminară soluționează o astfel de propunere.

Pe de altă parte, procurorul poate sesiza judecătorul de cameră preliminară dacă starea de pericol apare în cursul procedurii de cameră preliminară [art. 126 alin. (7) din Codul de procedură penală].

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

28. Modificările propuse la instituția camerei preliminare, care vizează art. 343, art. 344, art. 346 din Codul de procedură penală au fost analizate împreună, reținându-se următoarele:

Prin introducerea la art. 343 a alineatelor (2) și (3) se propune reglementarea unui „*termen în continuare*” pentru soluționarea camerei preliminare, fără citarea părților și a persoanei vătămate, acestea fiind citate doar pentru termenul stabilit conform art. 344 alin. (4), cu mențiunea referitoare la acordarea termenelor în continuare și atenționarea că pentru termenele stabilite ulterior nu se vor emite alte citații, părțile și subiecții procesuali având obligația de a urmări parcursul dosarului.

Deși scopul unei astfel de reglementări este, potrivit expunerii de motive, soluționarea procedurii de cameră preliminară într-un termen scurt, acest deziderat ar trebui coroborat cu interesul persoanei vătămate și al părților de fi efectiv înștiințate cu privire la derularea procedurii de cameră preliminară.

Citarea o singură dată a persoanei - fără a exista certitudinea că aceasta a primit efectiv citația și că astfel a luat cunoștință de faptul că este în curs procedura camerei preliminare - nu este suficientă pentru a asigura echitabilitatea procedurii. Există un risc semnificativ ca, deși citată în condițiile legii, persoanei să nu-i fie înmănată citația și astfel aceasta să nu aibă cunoștință de procedura de cameră preliminară.

Modificările propuse la art. 344 alin. (2) se coroborează cu cele propuse la art. 81 alin. (1) lit. e), g²) și art. 329, sens în care s-a făcut trimitere la observațiile formulate cu privire la art. 81 alin. (1) lit. e), g²) și art. 329 din Codul de procedură penală.

Cu privire la propunerea de introducere a alin. (2¹) la art. 344, comisia a reiterat observațiile formulate la art. 81 și art. 329, în sensul că dispozițiile *de lege lata* cu privire la comunicarea rechizitoriului și, după caz, a unei traduceri autorizate a acestuia doar către inculpat nu prezintă probleme de constituționalitate, iar o soluție precum cea propusă prin prezenta inițiativă legislativă poate conduce la tergiversarea soluționării camerei preliminare în cauze complexe.

Singura situație în care comunicarea rechizitoriului către persoanele vătămate/părțile civile nu ar conduce la tergiversarea soluționării camerei preliminare ar fi în ipoteza în care acestea sunt asistate de același apărător din oficiu care a fost desemnat în cursul urmăririi penale [potrivit propunerii de la art. 344 alin. (3¹)].

În ipoteza în care, în mod obiectiv, nu este posibilă desemnarea aceluiași avocat, procedura de desemnare a unui avocat din oficiu care să reprezinte interesele persoanelor vătămate care nu au interese contrare presupune o serie de etape (prevăzute de art. 80 din Codul de procedură penală), care pot mări considerabil durata procedurii de cameră preliminară, după cum urmează:
1. citarea persoanelor vătămate pentru a-și desemna un reprezentant; 2. dacă persoanele vătămate nu și-au desemnat un reprezentant, desemnarea de către judecător a unui avocat din

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

oficiu, prin încheiere; 3. comunicarea încheierii persoanelor vătămate, care trebuie să încunoștințeze judecătorul, în termen de 3 zile de la primirea comunicării, în cazul în care refuză să fie reprezentați prin avocatul desemnat din oficiu; 4. comunicarea rechizitoriului către avocatul din oficiu și/sau către persoanele vătămate care au refuzat reprezentarea.

Mai mult, potrivit propunerii de la art. 344 alin. (2¹), apărătorului din oficiu ar urma să îi fie comunicat rechizitoriul sau traducerea autorizată a acestuia. Or, apare de neînțeles de ce s-ar comunica apărătorului din oficiu traducerea rechizitoriului, având în vedere că acesta cunoaște limba română.

S-a apreciat oportună însă posibilitatea desemnării aceluiași avocat din oficiu din cursul urmăririi penale persoanei vătămate/părții civile/inculpatului, având în vedere faptul că acesta cunoaște dosarul încă din faza de urmărire penală.

Conform propunerii de la art. 344 alin. (5), se stabilește un termen limită în care judecătorul de cameră preliminară poate ridica din oficiu excepții iar părțile și persoana vătămată pot invoca cereri și excepții, mai puțin cazurile de nulitate absolută (respectiv cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit pentru soluționarea acestora). Pentru corelarea acestei modificări cu termenul în care pot fi invocate nulitățile relative care vizează faza urmăririi penale, se propune totodată modificarea art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, în sensul că acestea pot fi invocate „*până la termenul stabilit conform art. 344 alin. (4) pentru soluționarea cererilor și excepțiilor, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale*”. Comisia a precizat că, *de lege lata*, încălcarea dispozițiilor legale care atrag nulitatea relativă pot fi invocate până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale.

S-a apreciat inoportună condiționarea judecătorului de cameră preliminară de a invoca din oficiu excepții cu 5 zile înainte de termenul stabilit pentru soluționarea cererilor și excepțiilor și să încheie un proces-verbal în acest sens. În Codul de procedură penală nu mai există o astfel de dispoziție, în toate situațiile judecătorul putând invoca din oficiu excepții cel mai târziu la termenul la care acestea sunt puse în dezbateră persoanei vătămate, părților și a procurorului.

În plus, termenul în care judecătorul de cameră preliminară poate ridica din oficiu excepții (cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit pentru soluționarea cererilor și excepțiilor) este în contradicție cu termenul în care pot fi invocate excepții care privesc încălcarea unor dispoziții legale care atrag sancțiunea nulității relative, conform propunerii de modificare a art. 282 alin. (4) lit. a) - „*până la termenul stabilit conform art. 344 alin. (4) pentru soluționarea cererilor și excepțiilor*”.

Cu privire la propunerea de modificare a art. 346 alin. (7), comisia a constatat că aceasta nu este justificată în expunerea de motive și reconfigurează compatibilitatea existentă *de lege lata* între exercitarea funcției de verificare a legalității trimiterii în judecată și a celei de judecată,

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

consfințită atât de art. 3 alin. (3) din Codul de procedură penală cât și de art. 346 alin. (7) din Codul de procedură penală. În jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut însă că este în interesul înlăptuirii justiției ca judecătorul de cameră preliminară să exercite activitatea de judecată în aceeași cauză, o soluție contrară (precum cea propusă), putând fi de natură să afecteze deplina realizare a funcției de judecată:

„În ce privește posibilitatea judecătorului de cameră preliminară competent să se pronunțe asupra legalității trimiterii în judecată de a exercita, potrivit art. 346 alin. (7) din Codul de procedură penală, și funcția de judecată în cauză, Curtea constată că o astfel de competență nu este de natură a afecta dispozițiile constituționale referitoare la dreptul la un proces echitabil, deoarece, dimpotrivă, este în interesul înlăptuirii actului de justiție ca același judecător care a verificat atât competența și legalitatea sesizării, cât și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, să se pronunțe și pe fondul cauzei. De altfel, o soluție contrară celei criticate de autorul excepției ar fi fost de natură să afecteze deplina realizare a funcției de judecată, prin aceea că judecătorul fondului ar fi privat de posibilitatea — esențială în buna administrare a cauzei — de a aprecia el însuși asupra legalității urmăririi penale și a administrării probelor și de a decide asupra întregului material probator pe care își va întemeia soluția.” (Decizia nr. 663 din 11 noiembrie 2014, Decizia nr. 353 din 7 mai 2015 și Decizia nr. 40 din 9 februarie 2016).

Totodată, s-a apreciat că ar trebui reanalizată propunerea de reglementare a unui termen de cel mult 30 de zile pentru stabilirea primului termen de judecată, după rămânerea definitivă a încheierii de cameră preliminară prin care se dispune începerea judecării în cauză [propunerea de la art. art. 346 alin. (7)]. Acest termen nu poate fi respectat în toate situațiile, sens în care au fost indicate cauzele în care inculpatul se află în străinătate, art. 259 alin. (11) din Codul de procedură penală prevăzând următoarele: *„La stabilirea termenului pentru înlăptuirea suspectului sau inculpatului aflat în străinătate se ține seama de normele internaționale aplicabile în relația cu statul pe teritoriul căruia se afla suspectul sau inculpatul, iar în lipsa unor asemenea norme, de necesitatea ca citația în vederea înlăptuirii să fie primită cel mai târziu cu 30 de zile înainte de ziua stabilită pentru înlăptuire.”*

Propunerea de reglementare a autorității de lucru judecat soluțiilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară a fost considerată oportună, fiind de altfel în acord cu doctrina și practica judiciară.

29. În ceea ce privește propunerile de modificare a art. 353 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, comisia a reținut următoarele:

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Modificarea propusă la art. 353 alin. (1) este oportună, omisiunea legiuitorului *de lege lata* de a menționa în teza a II-a că și persoana vătămată se citează din oficiu de către instanță fiind evidențiată și în doctrina și practica judiciară.

Astfel, deși art. 353 alin. (1) teza I din Codul de procedură penală prevede că judecata poate avea loc numai dacă persoana vătămată și părțile sunt legal citate și procedura este îndeplinită, teza a II-a a aceluiași alineat prevede că instanța are obligația de a cita din oficiu doar părțile (inculpatul, partea civilă, partea responsabilă civilmente și, după caz, reprezentanții legali ai acestora), nu și persoana vătămată. Persoana vătămată trebuie citată însă pentru primul termen de judecată, cu mențiunea că se poate constitui parte civilă până la începerea cercetării judecătorești [alin. (3) al aceluiași articol]. Din aceste texte rezultă că persoana vătămată ar trebui citată din oficiu doar pentru primul termen de judecată, însă, în condițiile în care se impune, cu caracter de regulă generală, că judecata poate avea loc numai dacă persoana vătămată și părțile sunt legal citate și procedura este îndeplinită, instanța trebuie să citeze din oficiu nu numai părțile, ci și persoana vătămată, la fiecare termen, cu excepția situațiilor când primesc termen în cunoștință.

Cu privire la propunerea de modificare a art. 353 alin. (2), s-a apreciat că aceasta intră în marja de apreciere a legiuitorului. *De lege lata*, persoanele vătămate ori părțile pot solicita ca judecata să se desfășoare în lipsă, nemaifiind citate în acest caz pentru termenele următoare [art. 353 alin. (6) din Codul de procedură penală]. Excepție de la această regulă o constituie militarii și deținuții, care, *de lege lata*, sunt citați din oficiu la fiecare termen, potrivit art. 353 alin. (2) teza finală, chiar dacă au solicitat judecarea cauzei în lipsă.

30. Referitor la propunerile de modificare a dispozițiilor legale care reglementează contestația privind durata procesului, comisia a constatat că, în principal, prin modificările propuse se remediază o omisiune existentă *de lege lata* și semnalizată în doctrina judiciară, care privește imposibilitatea formulării unei contestații privind durata soluționării procedurii de cameră preliminară.

Astfel, în mod oportun se modifică în acest scop art. 488¹ alin. (1) și (2), art. 488 alin. (3) lit. b) și c), art. 488² alin. (1) lit. b), art. 488⁴ alin. (1) lit. a) și b) și alin. (4), art. 488⁵ alin. (1) și (2), art. 488⁶.

Pentru rigoare juridică, s-a propus, în plus față de modificările din propunerea legislativă, menționarea judecătorului de cameră preliminară la art. 488⁴ alin. (1) lit. c).

Totodată, comisia a reținut că, urmare a modificării art. 488⁶, au fost eliminate dispozițiile care se regăsesc, *de lege lata*, în art. 488⁶ alin. (6) – care reglementează abuzul de drept în formularea contestației, în art. 488⁶ alin. (5) – care prevede obligația motivării în termen de 5 zile de la pronunțare și restituirea dosarului în ziua motivării, art. 488⁶ alin. (7) – care prevede că

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Încheierea prin care se soluționează contestația nu este supusă niciunei căi de atac, art. 488⁶ alin. (8) – care vizează restituirea contestației pe cale administrativă. S-a apreciat că aceste dispoziții ar trebui să se regăsească în continuare în forma propusă pentru art. 488⁶.

31. S-a considerat oportună **propunerea de introducere a art. 576¹**, însă, pentru rigoare juridică, ar trebui folosită sintagma „*detențiune pe viață*” în loc de „*detenție pe viață*” în cuprinsul art. 567¹ alin. (2).

Cu deosebită considerație,

Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii,
Judecător Andreea Simona Uzlaș

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011